

สรุปผลการดำเนิน

โครงการบริการวิชาการการคัดกรองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและเบาหวาน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

1.1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่ QT3 ตัวชี้วัด 2.1, 2.6, 5.1 ตัวบ่งชี้ QA 5.1.1 แผนลำดับที่ 9-22

1.2 โครงการบริการวิชาการการคัดกรองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและเบาหวาน

1.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1.3.1 ประชาชนอายุ 30 ปี ขึ้นไป ในหมู่ที่ 7 บ้านต้นหยี ตำบลลำพะยา ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

1.3.2 นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 13 และ 14 เข้าร่วม ร้อยละ 100

1.4 งบประมาณ

เบิกเงินจากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา งบประมาณ 2555 แผนลำดับที่ 9-22 โครงการบริการวิชาการการคัดกรองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและเบาหวาน

1.4.1 ค่าตอบแทนครูพี่เลี้ยงในการปฐมนิเทศนักศึกษา 3 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 150 บาท จำนวน 450 บาท

1.4.2 เชื้อตรวจพร้อมเข็มเจาะ 20 กล่อง กล่องละ 693 บาท เป็นเงิน 13860 บาท

รวมทั้งสิ้น 14,310 บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันสามร้อยสิบบาท)

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อเครื่องเจาะหาน้ำตาลในกระแสเลือด 2 เครื่อง และเครื่องวัดความดันโลหิตดิจิตอล 2 เครื่อง ไม่ได้ใช้เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ภาคพิเศษ ทำให้สามารถประหยัดงบประมาณได้มาก เหลือเงินจากงบประมาณที่ตั้งไว้ 15,690 บาท

1.5 ระยะเวลาดำเนินการ ออกให้บริการ 2 รอบ จำนวน 6 ครั้ง รอบแรกออก ให้บริการในวันที่ 9,16,23 กุมภาพันธ์ 2555 รอบที่ 2 ออกให้บริการ ในวันที่ 30 สิงหาคม, 6, 13 กันยายน 2555

1.6 ผู้รับผิดชอบโครงการ อาจารย์สุชาติ สังแก้ว กลุ่มงานหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

2. วิเคราะห์โครงการ

2.1 สถานการณ์ ความสำคัญ สภาพปัญหา /นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดของโครงการ

ในสภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างมากทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป เช่น อุปนิสัยในการบริโภค หันมาบริโภคอาหารสะดวกซื้อ อาหารสำเร็จรูป อาหารปรุงสำเร็จกันมากขึ้น ซึ่งอาหารเหล่านี้ จะมีไขมันและแป้ง ในปริมาณที่สูง ส่งเสริมให้อ้วน และเพิ่มไขมันในกระแสเลือดในขณะเดียวกัน กลับมีเวลาในการออกกำลังกาย น้อยลง ความเครียดในชีวิตประจำวันมีมากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุของโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานทั้งสิ้น ซึ่งในปัจจุบัน มีผู้ป่วยที่ต้องเสียชีวิตหรือเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต จากโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานมีมาก

ขึ้น เนื่องจากประชาชนไม่ทราบว่าตนเองเป็นโรคมามาก่อน ซึ่งการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน ในกลุ่มเสี่ยงสามารถลดอัตราการตายและการป่วยเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ได้อย่างมาก หากกลุ่มเสี่ยงเหล่านั้น ได้รู้ตัวว่าตนเองป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน ตั้งแต่เริ่มต้น และได้รับการรักษาพยาบาล ตลอดจนได้รับคำแนะนำการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง เช่น การรับประทานอาหาร และการออกกำลังกาย การรับประทานยา ฯลฯ จะมีส่วนช่วยให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน สามารถใช้ชีวิตได้อย่างประชาชนทั่วไป และมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้น โดยปราศจากโรคแทรกซ้อน ด้วยเหตุนี้ กลุ่มงานหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต จึงได้จัดทำโครงการบริการวิชาการคัดกรองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานขึ้น เพื่อให้ ประชาชนกลุ่มเสี่ยงในหมู่ที่ 7 บ้านต้นหยี ตำบลลำพะยา ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานอย่างทั่วถึง เพื่อกลุ่มเสี่ยงเหล่านี้ จะได้รับการรักษาพยาบาล และคำแนะนำในการปฏิบัติตน เพื่อลดภาวะแทรกซ้อน นอกจากนี้ ยังจะได้ฝึกทักษะของนักศึกษา ในการคัดกรองโรค ในรายวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น 1 และฝึกทักษะการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และให้คำแนะนำผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน ในรายวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น 2 ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป สามารถนำไปใช้ในการให้บริการแก่ประชาชน ผู้มารับบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ทั้งในสถานบริการ และชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักศึกษา จะมีเจตคติทักษะการปฏิบัติงานด้านการคัดกรองโรค อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความมั่นใจ มีสมรรถนะสอดคล้องตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

2.2 วิเคราะห์ทรัพยากรดำเนินการ

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการในหมวดต่างๆ มีการวางแผนและเป็นไปตามที่ระบุในโครงการ ซึ่งเป็นการประมาณการถึงการได้มาและจ่ายไป ของงบประมาณในหมวดต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อเครื่องเจาะหาน้ำตาลในกระแสเลือด 2 เครื่อง และเครื่องวัดความดันโลหิตดิจิทัล 2 เครื่อง ไม่ได้ใช้เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณมหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา ภาคพิเศษ ทำให้สามารถประหยัดงบประมาณได้มาก

2.3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบการดำเนินงานในเชิงปริมาณกับผลงานย้อนหลัง 2 ปี

โครงการนี้ดำเนินการเป็นปีแรก

2.3.1 ประชาชน ในหมู่ที่ 7 บ้านต้นหยี ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีจำนวน 387 คน ได้รับการคัดกรองจากโครงการนี้ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 และได้รับการคัดกรองโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลำพะยา จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 รวมกันเท่ากับ 358 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ได้ส่งต่อไปรับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ จำนวน 21 ราย

2.3.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้ง รุ่นที่ 13 และรุ่นที่ 14 เข้าร่วมโครงการทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

2.4 วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพ

ประชาชน ในหมู่ที่ 7 บ้านต้นหยี และหมู่บ้านใกล้เคียง ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ที่มีอายุ

30 ปีขึ้นไป นอกจากจะได้ตรวจคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานแล้ว ยังได้รับความรู้เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน สำหรับผู้ที่เป็นโรคนี้แล้ว จะได้รับคำแนะนำ จากอาจารย์และนักศึกษา ในการปฏิบัติตัวเพื่อลดภาวะแทรกซ้อน และสำหรับผู้ที่มีภาวะเสี่ยง ได้รับการตรวจวินิจฉัยทุกราย บางรายที่มีความดันโลหิตสูง / น้ำตาลสูง ได้รับการรักษาโดยแพทย์ที่มาจากรโรงพยาบาลศูนย์ยะลา

นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 3 ได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะจากการฝึกปฏิบัติงานคัดกรองโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน ในสถานการณ์จริง การซักประวัติจริง ส่งผลให้มีจิตบริการที่ดีขึ้น เข้าใจการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ สามารถประสานงานกับหน่วยผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

3. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ประเด็นปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. ประชาชน ไม่อยู่บ้าน ไปตัดยางบนภูเขา	1.1. ต้องรอให้กลับมาจากตัดยางก่อน 1.2. ต้องออกบริการอย่างน้อย 2 ครั้งในแต่ละจุด
2. ประชากรมีน้อย	2. จัดโครงการในหมู่บ้านที่ใหญ่กว่าเดิม

4. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการปฏิบัติงาน	จำนวน/ร้อยละ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแผนของวิทยาลัย
1. นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 13,14 เข้าร่วมทุกคน	ร้อยละ 100
2. ประชาชน ในหมู่ที่ 7 บ้านต้นหยี ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ได้รับการคัดกรองจากโครงการ 358 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5	ร้อยละ 100

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(นายสุชาติ สังแก้ว)

10 /กันยายน/2555.

**ผลการประเมินโครงการบริการวิชาการการคัดกรองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและ
โรคเบาหวาน**

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐาน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1. การเดินทางไปยังแหล่งบริการมีความสะดวก	3.88	0.82
2. ช่วงเวลาในการให้บริการมีความเหมาะสม	4.25	0.72
3. แหล่งออกบริการมีการจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลท่าน	3.90	1.08
4. มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึกครบถ้วน	4.39	0.58
5. สถานที่ออกบริการ มีผู้รับบริการเพียงพอกับนักศึกษา	3.95	0.75
6. อาจารย์จัดให้มีการให้ความรู้ / การสอนเพิ่มเติมขณะให้บริการ	3.951	0.72
7. อาจารย์มีเวลาให้กับนักศึกษา	4.02	0.67
8. ระยะเวลาในการออกให้บริการมีความเหมาะสม	3.86	0.86
9. โครงการนี้ ทำให้ได้ทักษะ ได้ตรงตามวิชาที่เรียน	4.04	0.80
10. โครงการนี้ สามารถประยุกต์หลักวิชาการมาสู่การปฏิบัติ	4.02	0.82
11. ท่านได้ฝึกประสบการณ์ตามที่กำหนดได้ครบถ้วน	4.09	0.64
12. โครงการนี้ท่านสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้จริง	4.53	0.54
13. การฝึกครั้งนี้ทำให้ท่านมีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น	4.23	0.68
14. ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้จากโครงการนี้	4.58	0.54
15. โครงการนี้จะส่งผลดีต่อวิชาอื่น ๆ ที่ตามมา	4.53	0.54
รวม	4.148	0.717

ผลจากการประเมินโครงการบริการวิชาการการคัดกรองผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน โดยบูรณาการกับวิชาการรักษาพยาบาลเบื้องต้น 1 ได้ทำการประเมินโดยนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน) ชั้นปีที่ 3 ภาพรวมทั้งโครงการอยู่ในเกณฑ์ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.148 อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 14 “ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้จากโครงการนี้” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 12 “โครงการนี้ท่านสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้จริง” และข้อที่ 15 “ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้จากโครงการนี้” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “ระยะเวลาในการออกให้บริการมีความเหมาะสม” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

จากประจักษ์ประเมนโครงการของนักศึกษา พบว่าโครงการนี้ประสบความสำเร็จในระดับดี และมีประโยชน์ต่อนักศึกษาและต่อวิชาที่จะเรียนต่อไปในระดับมาก สมควรดำเนินโครงการนี้ต่อไป ในส่วนที่นักศึกษาเห็นว่าสมควรปรับปรุงคือระยะเวลาสั้นเกินไป ซึ่งทางผู้ดำเนินโครงการจะได้นำเสนอต่อผู้บริหารต่อไปเพื่อหาทางปรับปรุงเพราะการไปบริการวิชาการมากขึ้นนั้นผูกพันกับงบประมาณที่ใช้ในโครงการด้วย

ส่วนข้อเสนอแนะจากนักศึกษามีดังนี้

1. อยากให้มีผู้มารับบริการมาก ๆ
2. ควรมีเวลาให้มากกว่านี้
3. ควรมีพื้นที่หลากหลาย
4. เวลาลงชุมชนน้อยเกินไป
5. ไปในที่ชาวบ้านไม่เคย
6. อยากให้มีการเปลี่ยนสถานที่
7. อยากให้จัดโครงการอย่างนี้อีก
8. แหล่งบริการควรจัดเจ้าหน้าที่มาดูแลด้วย
9. ผู้คัดกรองรายใหม่เหลือน้อย

ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการนำมาใช้สอน

1. การสื่อสารกับชาวบ้าน นักศึกษากับชาวบ้านเข้าใจไม่ตรงกัน เช่นนักศึกษา ถามว่า “ ลุงกินข้าวแล้วยัง ” ชาวบ้านจะตอบว่า “ ยัง ” นักศึกษาแปลผลว่า น้ำตาลสูงเป็นเบาหวาน แต่เมื่ออาจารย์ถามอีกครั้งว่า “ กินอะไรมาหรือยัง ” ลุงจะตอบว่า “ กินน้ำชากับเหนียวปิ้งมาแล้ว ” เมื่อเทียบผลปรากฏว่า น้ำตาลไม่สูง ไม่เป็นโรคเบาหวานเป็นต้น

2. เครื่องวัดความดันดิจิตอล นั้น ความแม่นยำค่อนข้างน้อย หากวัดผู้ป่วยรายใดว่ามีความดันโลหิตสูงต้องวัดกับเครื่องวัดที่มีปรอทโดยตรงผลจะแม่นยำกว่ามาก

3. กลุ่มเสี่ยงรายใดที่รับประทานอาหารมาแล้วตรวจพบว่า น้ำตาลเกิน 160 – 200 mg% ถึงแม้ว่าทางแปลผลจะถือว่าปกติ แต่หลายรายเมื่อนัดมาทำ FBS พบว่ามีน้ำตาลสูงเช่นกัน